

Programmabegroting 2024-2027

gemeente
gouda

2.3 Financiële samenvatting

Conclusie van de financiële positie

- Het college levert een ontwerp begroting 2024 met een sluitend meerjarenperspectief op.
- In de voorliggende begroting zijn de mutaties zoals opgenomen in de Kadernota 2024 verwerkt.
- De geactualiseerde verhouding tussen risico's en de mogelijkheid om deze te kunnen opvangen vanuit het weerstandsvermogen is "ruim voldoende" voor 2024 - 2027.
- De omvang van het weerstandsvermogen neemt toe van € 25 miljoen in 2024 naar € 31 miljoen in 2027.

Financiële resultaten 2024 -2027

In onderstaande tabel zijn de financiële resultaten opgenomen voor de jaren 2024 tot en met 2027.

(bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Totaal lasten	351.544	355.382	345.304	347.429
Totaal baten	-347.373	-363.047	-347.336	-351.142
Saldo excl. reserves	4.171	-7.665	-2.032	-3.713
Toevoegingen	6.745	6.701	5.695	5.474
Onttrekkingen	-13.180	-6.747	-5.215	-5.669
Saldo inzet reserves	-6.435	-46	481	-195
Gerealiseerd resultaat	-2.264	-7.711	-1.552	-3.907

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

Ontwikkelingen begroting 2024 - 2027

In de onderstaande tabel zijn de ontwikkelingen opgenomen vanaf de meest actuele uitgangspositie van het begrotingsresultaat (raadsbesluiten t/m 28 juni 2023). Hierbij zijn de mutaties per onderdeel toegelicht.

(bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
A. Startbegroting	-3.984	-9.578	-2.989	-455
B. Kadernota	-552	-129	1.915	-3.379
C. Autonome en administratieve ontwikkeling	2.550	2.636	956	1.485
D. Nieuwe ontwikkelingen/ beleid	-278	-641	-1.433	-1.558
E. Geactualiseerd perspectief	-2.264	-7.711	-1.552	-3.907

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

A. Startbegroting

Dit betreft de startpositie na het vaststellen van raadsbesluiten tot 28 juni 2023.

B. Kadernota 2024

Op 3 juli 2023 is de Kadernota 2024 vastgesteld. De budgettaire verwerking is in de voorliggende begroting 2024 - 2027 verwerkt. Voor een nadere specificatie wordt verwezen naar hoofdstuk 5.3.

C. Autonome en administratieve ontwikkeling

Bij het samenstellen van de programmabegroting 2024 - 2027 zijn er diverse autonome ontwikkelingen. Dit betreft onder andere loon- en prijsontwikkeling, aanpassing van hoeveelheden en administratieve aanpassingen. Voor een nadere specificatie wordt verwezen naar hoofdstuk 5.3.

D. Nieuwe ontwikkelingen/ beleid

Bij het samenstellen van de programmabegroting 2024 - 2027 zijn er diverse keuzes gemaakt en ontwikkelingen verwerkt. In de onderstaande tabel is een specificatie met toelichting van deze aanpassingen opgenomen.

D. Nieuwe ontwikkelingen/ beleid (bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
01. Versterken en positioneren cultureel erfgoed	546	369	419	319
02. Toevoeging stelpost motie realisatiekracht	500	500	0	0
03. Sociaal beheer Gouwe Huse verhoging subsidiebudget participatie in de buurt	411	430	430	430
04. Bedrijfsvoering verbetering financiële functie	365	265	0	0
05. Impuls uitvoering evenementenbeleid	300	300	300	300
06. Investering sporten in de buitenruimte formatie verduurzaming vastgoed sport	270	305	204	239
07. Samenwerking AGW en organisatie VNG-congres	166	59	59	59
08. Diverse kleine mutaties	-204	-225	-225	-285
09. Actualisatie inkomsten bouwleges	-350	-350	-350	-350
10. Toevoeging stelpost onderuitputting meerjarenbegroting	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
11. Klimaatgelden	-1.282	-1.293	-1.270	-1.270
Totaal mutaties nieuwe ontwikkelingen / beleid	-278	-640	-1.433	-1.558

(+ = nadeel/ last | - = voordeel / baat)

1. Versterken en positioneren cultureel erfgoed

Ter dekking van de versterking van het taakveld Erfgoed, het borgen van erfgoedwaarden, behoud van karakteristieke panden en een goede omgevingskwaliteit is een structurele impuls op dit gebied noodzakelijk en in de begroting 2024 - 2027 verwerkt.

2. Stelpost motie realisatiekracht

Op 3 juli - tijdens de behandeling van de Kadernota 2024 - is de motie realisatiekracht aangenomen. In deze motie wordt een voorstel gevraagd om opgelopen achterstanden in de realisatie van de Goudse doelen daadkrachtig op te kunnen pakken. Vooruitlopend op de uitkomsten van dit voorstel, wordt in 2024 en 2025 € 500.000 voor uitvoering van deze motie gereserveerd.

3. Sociaal beheer Gouwe Huse | verhoging subsidiebudget participatie in de buurt

De realisatie van de Gouwe Huse staat gepland voor 2024. Om de leefbaarheid van bewoners en omwonenden te waarborgen is de komende 10 jaar sociaal beheer nodig. De kosten hiervoor bedragen € 111.000 in 2024 en € 130.000 per jaar vanaf 2025.

Om verder te bouwen aan een sterke sociale basis voor alle inwoners van Gouda is structureel € 300.000 extra nodig voor de subsidieregeling Participatie in de Buurt. Met het ophogen van het subsidieplafond van 1,4 miljoen naar 1,7 miljoen wordt het mogelijk om meer professionele ondersteuning te financieren die noodzakelijk is om de buurthuizen en buurtservicecentra bruisend te houden. Bruisende ontmoetingsplekken in Gouda dragen bij aan de sociale cohesie en daarmee aan een sterke sociale basis.

4. Bedrijfsvoering | verbetering financiële functie

Voor het programma verbetering financiële functie wordt voor 2 jaar tijdelijke versterking begroot. Daarnaast is er voor het realiseren van meer inzicht in de begroting en het voorbereiden van verdere digitalisering budget nodig in 2024 en 2025.

De gemeente Gouda werkt aan het versterken van de bedrijfsvoering. Een goede bedrijfsvoering is essentieel in een robuuste organisatie om haar opgaves te realiseren. Een robuuste organisatie betekent dat het fundament stevig staat. Een organisatie met voldoende en vakkundige medewerkers. Voor de bekostiging van deze versterking is - onder andere - vanuit de algemene reserve een bijdrage aan de reserve organisatieontwikkeling verwerkt. Deze mutatie is per saldo budgettair neutraal.

5. Impuls uitvoering evenementenbeleid

In lijn met de Kadernota is het nodig extra middelen vrij te maken voor het gemeentelijk evenementenbeleid. In de begroting wordt voor verhoging van gemeentelijke evenementensubsidies en vernieuwing structureel € 300.000 gereserveerd. De raad is hierin meegenomen op 18 september jl. tijdens een bijeenkomst met de raadscommissie bestuur. Het college wil daarnaast incidenteel middelen vrijmaken, gericht op het ondersteunen van de (vrijwilligers)besturen van de evenementen, door in te zetten op onder andere een pilot met het inhuren van een faciliterend evenementenbureau, flankerende veiligheidsmaatregelen en visieontwikkeling met organisatoren. Dit sluit aan bij de wens van de commissie om in te zetten op ontzorging van vrijwilligers.

Deze additionele incidentele inzet werken we, mede op basis van de werksessie met de raad, nog verder uit. Dat wordt vervolgens verwerkt in de bestuursrapportage 2024. Voor de begrotingsbehandeling ontvangt de raad hierover conform toezegging nog een informerend memo.

6. Investering sporten in de buitenruimte | formatie verduurzaming vastgoed sport

Het realiseren van een beweegvriendelijke omgeving en het creëren van meer sport- en beweegvoorzieningen in de openbare ruimte, is een belangrijk item in het bestuursakkoord en een speerpunt in het gemeentelijke (sport)beleid. Om daar structureel op in te kunnen zetten, is meer nodig dan de eenmalige financiële impuls van 2023. Daarmee worden mooie projecten gerealiseerd, maar er is behoefte aan meer plekken in de stad. Er wordt nu structureel budget opgenomen in de gemeentelijke begroting. Daarmee kan de komende jaren ingezet worden op een beweegvriendelijke openbare ruimte in Gouda.

Daarnaast is om de verduurzaming van onderwijshuisvesting en sportaccommodaties op te kunnen pakken formatie nodig. Hiermee kan in kaart gebracht worden wat er nodig is om ook het maatschappelijk vastgoed (wat vaak geen eigendom is van de gemeente) te verduurzamen. Tevens is het nodig de eigendoms- en onderhoudsafspraken van sportaccommodaties op orde te brengen. Hiervoor is twee jaar de inzet van een vastgoedjurist nodig.

7. Samenwerking AGW en organisatie VNG-congres

De gemeenten Alphen aan den Rijn, Gouda en Woerden (AGW) werken al geruime tijd samen in een netwerkconstructie. De betrokken besturen willen de samenwerking een nieuwe impuls geven, met een focus op de ruimtelijke ontwikkeling van het Groene Hart, economische groei, groen en recreatie. Hiervoor worden, in gezamenlijkheid, 2 formatieplaatsen gecreëerd om de samenwerking op deze gebieden vorm en inhoud te geven. Daarnaast wil de netwerksamenwerking Alphen-Gouda-Woerden (AGW) de positionering van het Groene Hart versterken door in 2024 het VNG-congres te hosten. Het doel is onder meer om het Groene Hart en de drie gemeenten op de kaart zetten. Het is de gelegenheid bij uitstek om enerzijds te laten zien wat de gemeenten te bieden hebben en anderzijds om aandacht te vragen voor de opgaven en uitdagingen waar we in dit gebied voor staan. Het biedt kansen voor het aangaan van nieuwe strategische allianties en samenwerkingen.

8. Diverse kleine mutaties

Dit betreft diverse kleine overige mutaties.

9. Actualisatie inkomsten bouwleges

Op basis van de meerjarenprognose bouwleges, rekening houdend met grote projecten en de invoering van de Wet kwaliteitsborging, zijn de inkomsten bouwleges geactualiseerd.

10. Stelpost onderuitputting meerjarenbegroting

Gelet op de jaarlijkse rekeningresultaten is een structurele stelpost onderuitputting op de meerjarenbegroting opgenomen. De verwachting is dat bij een nadere analyse van de begroting op detailniveau er invulling wordt gevonden voor deze stelpost. Voor deze analyse is er budget opgenomen bij mutatie nr. 4: verbetering financiële functie. In de Kadernota 2025 wordt er gerapporteerd over de voortgang en invulling van deze stelpost.

11. Klimaatgelden

In het Bestuursakkoord is budget beschikbaar gesteld ten behoeve van de uitvoering van de klimaatdoelen, vooruitlopend op de compenserende rijksmiddelen. De rijksmiddelen zijn inmiddels ontvangen, waardoor deze vrijvallen ten gunste van het begrotingsperspectief.

E. Begrotingsresultaten 2024 - 2027

Dit betreft de nieuwe begrotingsresultaten 2024 - 2027 na verwerking van de diverse ontwikkelingen.

Perspectief inclusief tussentijdse raadsvoorstellen

De ontwerp begroting 2024 is samengesteld op basis van de raadsbesluiten t/m 3 juli 2023. Tegelijkertijd met het samenstellen van de programmabegroting zijn er 5 raadsvoorstellen aan de raad aangeboden die een financieel effect hebben op het begrotingsresultaat 2024 - 2027. Deze voorstellen zijn niet verwerkt in de ontwerp begroting 2024. In onderstaand overzicht zijn de raadsvoorstellen opgenomen (onderdeel F t/m J), wat resulteert - indien de raad instemt met de voorstellen - in een herzien actueel begrotingsresultaat (onderdeel K).

(bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
E. Geactualiseerd perspectief	-2.264	-7.711	-1.552	-3.907
Tussentijdse raadsvoorstellen:				
F. Raadsvoorstel Beheerplan groot- en vervangingsonderhoud openbare ruimte 2023 - 2029 (dossier 7181)	1.971	2.456	2.426	2.800
G. Raadsvoorstel Integraal veiligheidsbeleid (dossier 6827)	200	200	200	200
H. Raadsvoorstel Herbestemming stadhuis: definitief ontwerp (dossier 7486)	217	-143	-143	333
I. Raadsvoorstel Verbetering toegankelijkheid gemeentelijk vastgoed (dossier 7396)	0	-120	-60	0
J. Raadsvoorstel Verduurzaming gemeentelijk vastgoed (dossier 7485)	-223	-368	148	332
K. Perspectief ná vaststelling raadsvoorstellen	-99	-5.686	1.019	-242

Structureel en incidenteel resultaat

Het onderscheid tussen structurele en incidentele resultaten is van belang voor het inzicht in de financiële positie van de gemeente. In het algemeen geldt dat de gemeente structurele taken uitvoert en daarvoor structurele lasten raamt in de begroting. Structurele lasten en baten zijn de regel, incidentele lasten en baten zijn de uitzondering.

(bedragen * € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Resultaat begroting (A)	-2.264	-7.711	-1.552	-3.907
Incidenteel saldo begroting				
Totaal incidentele baten	0	0	0	0
Totaal incidentele lasten	0	0	0	0
Saldo	0	0	0	0
<i>Saldo van incidentele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves</i>	<i>-7.966</i>	<i>-1.218</i>	<i>-26</i>	<i>-247</i>
Incidenteel saldo (B)	-7.966	-1.218	-26	-247
Structureel saldo begroting				
Totaal structurele baten	-347.373	-363.047	-347.336	-351.142
Totaal structurele lasten	351.544	355.382	345.304	347.429
Saldo	4.171	-7.665	-2.032	-3.713
<i>Saldo van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves</i>	<i>1.530</i>	<i>1.172</i>	<i>506</i>	<i>52</i>
Structureel saldo (A-B)	5.702	-6.493	-1.526	-3.661

(+ = nadeel/last | - = voordeel/baat)

Ontwikkeling reservepositie

De algemene reserve is een buffer voor de instandhouding van de weerstandscapaciteit en voor het opvangen van incidentele kosten. In de onderstaande tabel is de ontwikkeling van de algemene reserve weergegeven per stand 31 december.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Algemene reserve per (31/12)	27.396	26.539	26.739	26.739
Begrotingsresultaten (31/12)	2.264	7.711	1.552	3.907
Resultaat 2023 conform 2e berap 2023 (afgerond)	-5.000			
Beschikbaar weerstandsvermogen per (31/12)	24.660	34.250	28.291	30.646

Ontwikkeling woonlasten

In de onderstaande tabel is de ontwikkeling van de woonlasten weergegeven op basis van een gemiddelde WOZ-waarde van woningen in Gouda in 2024 van € 319.000. Ter vergelijking zijn de woonlasten van 2023 weergegeven.

Opbrengstsoort (bedragen x € 1)	2024		2023 na amendement		verschil in %	
	eigenaar/ gebruiker	huurder	eigenaar/ gebruiker	huurder	eigenaar/ gebruiker	huurder
ozb eigenaar	269,82		242,65		11,20%	
Afvalstoffenheffing	392,16	392,16	363,05	363,05	8,02%	8,02%
Rioolheffing eigenaar	301,15		258,50		16,50%	
Rioolheffing gebruiker	254,26	254,26	218,25	218,25	16,50%	16,50%
Totaal	1.217,39	646,42	1.082,45	581,30	12,47%	11,20%

Het college vindt het van belang dat de heffingen zo veel mogelijk kostendekkend zijn, maar tegelijkertijd wil het ook de woonlasten acceptabel houden voor onze inwoners. Met name op het terrein van riool ziet het college dat het tarief flink stijgt door onder andere prijsontwikkeling.

Conform de Kadernota 2024 zijn de ozb-inkomsten geïndexeerd met hetzelfde percentage als waarmee de uitgaven stijgen. De stijging van de afvalstoffenheffing van 8% valt procentueel wat lager uit. De rioolheffing stijgt fors met 16,5%. Dit is noodzakelijk om de kosten op het gebied van riool te kunnen dekken. Later dit jaar behandelt de raad het Water en Rioleringsplan (WRP). Het college gaat dan graag in gesprek over de diverse opgaven voor water en riool richting de toekomst en de bijbehorende kosten.